

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **X. Y.**, zast. JUDr. Bc. Stanislavem Brunckem, Ph.D., advokátem se sídlem Benešova 628/12, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 6. 2019, 41 Az 6/2018 - 146,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobkyně, JUDr. Bc. Stanislava Bruncka, Ph.D., advokáta se sídlem Benešova 628/12, Brno, **se určuje** částkou ve výši 4114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalovaný správní orgán (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí ze dne 12. 2. 2018, č. j. OAM-183/ZA-ZA11-P15-2016. Tímto rozhodnutím stěžovatel neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Dne 19. 2. 2016 žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany. Následně poskytla ke své žádosti základní údaje dle § 10 odst. 2 zákona o azylu, v nichž uvedla, že se hlásí ke křesťanskému náboženskému vyznání a v zemi původu je vystavena pronásledování z náboženských důvodů. To, že důvodem žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany jsou její obavy z pronásledování a zatčení z náboženských důvodů, neboť je členkou náboženské menšiny - konkrétně církve Yi Xin Chengyi (v překladu: „*Díky víře se stát spravedlivým*“), bylo potvrzeno i v dalším průběhu správního řízení, a to především během pohovorů provedených se žalobkyní. Z nich vyplynulo, že jmenovaná církev je v Číně zakázána, je označována za zlé kulty a v důsledku toho žalobkyně žila velmi nesvobodně a v každodenním strachu. V roce 2014 se jí rozpadlo manželství, neboť manžel byl ovlivněn ateistickou vládní propagandou a chtěl, aby žalobkyně od své víry

ustoupila. Od roku 2014 také začala zesilovat perzekuce zakázaných církví v Číně. Žalobkyně se obávala pronásledování ze strany čínské policie, protože zatýkání a fyzické napadání věřících zakázaných náboženství bylo celkem běžné a docházelo k jejich stupňování. V podstatě posledním impulsem pro odchod žalobkyně ze země původu se stal incident z července 2015, kdy se do bytu, v němž měla se svými spoluvěřícími náboženské shromáždění, snažili dostat cizí muži, což se jim nepodařilo. Nicméně následujícího dne do daného okrsku přišla spousta ozbrojených policistů a udělali tam zátah na křesťany.

[3] Stěžovatel připustil, že členové náboženských menšin „*se obecně mohou stát terčem negativního jednání ze strany čínských státních orgánů či bezpečnostních složek*“, nicméně na základě individuálního posouzení žádosti žalobkyně neshledal naplnění důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Podle žalovaného nebylo zjištěno, že by žalobkyně měla odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství, neboť sama z tohoto důvodu nebyla nikdy zadržena ani vězněna; svoji situaci mohla řešit využitím možnosti vnitřního přesídlení do jiné oblasti či provincie v rámci Číny, což neučinila. Namísto toho bez problémů získala cestovní pas a vycestovala z vlasti, čímž ztrácí na věrohodnosti její strach z pronásledování i ze zatčení v případě návratu. Stěžovatel proto vydal výše citované rozhodnutí, proti němuž žalobkyně podala žalobu, v níž zopakovala své obavy s tím, že dostatečně odůvodňují udělení mezinárodní ochrany.

[4] Napadeným rozsudkem krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Primárně stěžovateli vytkl, že se nedostatečně vypořádal s otázkou intenzity pronásledování žalobkyně a možností jejího vnitřního přesídlení, neboť z použitých informací o zemi původu vyplývá, že k pronásledování křesťanské komunity dochází na celém území Číny. Krajský soud současně považoval za nedostatečně odůvodněné i závěry o snížené věrohodnosti žalobkyně a stěžovateli vytkl rovněž to, jakým způsobem se vypořádal s neudělením doplňkové ochrany, kdy doslovně opsal odůvodnění v části týkající se neudělení azylu. V závěru pak krajský soud – s odkazem na zprávu veřejné ochránčyně práv vydanou pod sp. zn. 4861/2018/VOP/BZ – poznamenal, že rozhodnutí žalovaného neobstojí ani z hlediska principu předvídatelnosti, neboť není zřejmé, proč ve většině případů čínských křesťanů, mezi nimiž je i žalobkyně, žádostem nevyhověl, zatímco v jiných případech dospěl k závěru o udělení mezinárodní ochrany.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel obecně uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tj. nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení právní otázky. Stěžovatel popřel, že by byla žalobkyně v zemi původu pronásledována pro svoji víru a členství v domácí neregistrované křesťanské církvi, neboť nikdy nebyla ze strany čínských státních orgánů ani kontaktována, natož zadržena či dokonce opakovaně zadržována nebo vězněna. Stěžovatel v tomto směru zopakoval závěry svého rozhodnutí s tím, že pokud by policejní či jiné složky čínských státních orgánů měly zájem na zadržení žadatelky, nepochybně tak měly možnost učinit. Krajský soud dle názoru stěžovatele nehodnotil situaci žalobkyně komplexně a pominul právě ty skutkové okolnosti, které svědčí o účelovém vygradování azylového příběhu žalobkyně a o nadhodnocení jejích obav. Stěžovatel zpochybnil též to, že krajský soud vycházel ze srovnání negativních a pozitivních rozhodnutí ve věci dalších žadatelů o mezinárodní ochranu, jak je provedla veřejná ochránčyně práv, aniž by se zabýval tím, že její zpráva

pokračování

není konečná a „je pouze výsledkem jednostranné etapy šetření“. Závěrem stěžovatel zmínil, že jeho kasační stížnost naplňuje kritéria přijatelnosti z důvodu zásadního pochybení krajského soudu, a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že stěžovatel opakuje závěry svého rozhodnutí, což nijak nenapravuje nelogičnost jeho odůvodnění spočívající v tom, že nerozporuje příslušnost žalobkyně k dané domácí církvi a její konkrétní obtíže, ale následně činí závěr, že nikdy nebyla terčem negativního jednání ze strany čínského státu, ani jí nikdy nebylo bráněno ve víře. Taková úvaha je dle žalobkyně nesrozumitelná, nesplňuje požadavek na řádné odůvodnění a námitky stěžovatele stran jejího pronásledování nelze než odmítnout jako liché. Obdobně se žalobkyně vyjádřila i k dalším námitkám stěžovatele a současně navrhla zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a za stěžovatele jedná pověřená osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaký tohoto pojmu jsou naplněny v případě „rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele (tím je zde sice správní orgán, nicméně i v takovém případě lze považovat kasační stížnost za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, příp. pokud by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, č. 1143/2007 Sb. NSS).

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí několik na sebe navazujících otázek vztahujících se primárně k pronásledování žalobkyně z důvodu její příslušnosti k jedné z menšinových křesťanských církví, a dále k otázce možného vnitřního přesídlení žalobkyně, její snížené věrohodnosti a vůbec návratu do země původu. Žádná z těchto otázek ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů

ad 1) až 4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, a proto Nejvyšší správní soud dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku (pro nedostatek důvodů) Nejvyšší správní soud konstatuje, že nepřezkoumatelnost by obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti podle výše uvedeného výčtu, neboť v takovém případě by se pro hrubé pochybení procesního práva stěžovatel neměl vůbec možnost seznámit s důvody rozhodnutí a bylo by namíste každé takové rozhodnutí zrušit a nahradit novým. Nepřezkoumatelností soudního rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval např. v rozsudcích ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, a ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS. V daném případě krajský soud postupoval plně v souladu s touto judikaturou, neboť se pečlivě vypořádal s žalobními námitkami a zohlednil přitom všechny rozhodné skutečnosti. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč krajský soud žalobou napadené rozhodnutí stěžovatele zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že samotný incident z července 2015, kdy se cizí osoby snažily dostat do bytu, v němž měla žalobkyně se svými spoluvěřícími náboženské shromáždění, sám o sobě intenzity pronásledování nedosahuje. Na druhé straně je ovšem nutno souhlasit s krajským soudem, že hodnocení odůvodněného strachu z pronásledování musí mít širší a komplexnější podobu; nemůže zahrnovat jen fyzické, ale i psychické násilí a dále – a to především – nemůže být založeno jen na retrospektivním zkoumání toho, zda a příp. jakým aktům pronásledování pro své náboženské přesvědčení již žalobkyně čelila. Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství podle § 12 písm. b) zákona o azylu totiž může být shledán i u žadatele, který nebyl v minulosti vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování; postačí zjištění, že už z důvodu členství v určité náboženské skupině je přiměřeně pravděpodobné, že by žadatel byl v budoucnu pronásledování vystaven – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, v němž je výslovně uvedeno, že posuzování „*odůvodněných obav z pronásledování má prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl*“ (bod 23).

[13] Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 39/2019 - 77 se zabýval velmi obdobnou skutkovou a právní situací, tedy situací příslušníka křesťanské církve, který v Číně neutrpěl žádný konkrétní (bezprostřední) akt pronásledování, přesto tvrdil, že je u něho přítomen odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství. V tomto rozsudku se zdejší soud vypořádal v podstatě se všemi otázkami, které nyní stěžovatel uplatňuje, proto lze na daný rozsudek odkázat s tím, že při posuzování odůvodněného strachu z pronásledování je rozhodující, jakým neblahým důsledkům by byli členové církve vystaveni, pokud by se státní orgány o jejich členství v církvi dozvěděli;

pokračování

k tomu srov. rovněž rozsudek velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 5. 9. 2012 ve spojených věcech C-71/11 a C-99/11, *Spolková republika Německo proti Y a Z*.

[14] K otázce možného vnitřního přesídlení lze konstatovat, že nepostačuje odkázat pouze na to, že k pronásledování docházelo výlučně v místě bydliště žalobkyně, aniž by stěžovatel důsledně zkoumal a zdůvodnil, v jakých jiných částech Číny by byla pravděpodobnost pronásledování menší, a zejména, z čeho dovozuje, že by tato hrozba byla v různých částech Číny různá, když vychází z trestního zákoníku (bod 32 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77).

[15] K otázce bezproblémového vycestování ze země původu a v důsledku toho odvozené snížené věrohodnosti žalobkyně nelze nepřipomenout, že fakt bezproblémového vycestování sám o sobě nemůže způsobit snížení věrohodnosti žalobkyně (bod 49 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77 odkazující na předchozí judikaturu – a sice rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2010, č. j. 1 Azs 7/2010 - 114, a ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, z nichž vyplývá, že státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, nemusí vždy za všech okolností disponovat informacemi o akcích všech státních složek plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. „nepohodlných“ osob). Jinými slovy, závěry o snížené věrohodnosti žalobkyně musejí být založeny na konkrétních a individualizovaných skutečnostech nikoli na prostém faktu, že jí byl vydán cestovní pas a mohla opustit zemi původu.

[16] Konečně k návratu do země původu je pak potřeba připomenout, že stěžovatel byl povinen – konkrétními argumenty podloženými objektivními a aktuálními poznatky o situaci v zemi původu – naplnit standard důkazního břemene (a jeho rozložení), který je významně determinován tím, jaké jsou důvody udělení azylu (§ 12, § 13 a § 14 zákona o azylu) a důvody udělení doplňkové ochrany (§ 14a a § 14b zákona o azylu). Obě uvedené formy mezinárodní ochrany, vč. rozdílných důvodů, které k jejich udělení vedou, je nutno důsledně rozlišovat s tím, že neudělení doplňkové ochrany rozhodně nelze vypořádat prostým opsáním důvodů týkajících se neudělení azylu, jak správně poukázal krajský soud.

[17] Závěrem, již jen pro úplnost, Nejvyšší správní soud konstatuje, že správním soudům nic nebrání v tom, aby relevantní zprávy či stanoviska veřejného ochránce práv zohlednily, což ostatně činí zcela běžně; viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2008, č. j. 2 Afs 107/2007 - 168, č. 1545/2008 Sb. NSS, a ze dne 30. 11. 2015, č. j. 6 As 213/2015 - 14, č. 3371/2016 Sb. NSS. Navíc, i kdyby krajský soud – s odkazem na zprávu veřejné ochránkyně práv – nepřihlížel k tomu, že stěžovatel rozhodoval „v obdobných věcech odlišně“, musel by ze shora uvedených důvodů napadené rozhodnutí tak jako tak zrušit pro nezákonnost a rozhodnutí krajského soudu by proto, pokud jde o samotný věcný výsledek řízení, nebylo odlišným.

[18] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému

projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[20] Žalobkyni byl během řízení o žalobě ustanoven zástupce: JUDr. Bc. Stanislav Bruncko, Ph.D., který ji zastupuje též v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud jmenovanému zástupci určil odměnu za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé – vyjádření ke kasační stížnosti) ve výši 3100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci žalobkyně určil odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 3400 Kč, zvýšenou o částku 714 Kč odpovídající DPH ve výši 21 %, neboť zástupce je plátcem této daně. Zástupci žalobkyně bude vyplacena celková částka 4114 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 13. prosince 2019

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu